

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ “УКРАЇНА” (КИЇВ)
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ (БІЛА ЦЕРКВА)
АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ КОМУНАЛЬНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
(БІЛА ЦЕРКВА)
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ НАУК
КЗ КОР “БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ”
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**



Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика

**Всеукраїнська
науково-практична конференція**

20-21 грудня 2022 року

м. Біла Церква

практика: збірник наукових праць. Вип. 1 (100). Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. С. 34-46.

2. Бойко-Бузиль Ю. Ю., Супрун М. О., Пахомов І. В. Результати впровадження психокорекційної програми формування православних цінностей засуджених рецидивістів. *Духовність особистості : методологія, теорія і практика: збірник наукових праць*. Вип. 3 (102). Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. С. 40-52.

ПОЛІТИЧНА ТА ЕТНІЧНА НАЦІЯ: АНАЛІЗ ДЕФІНІЦІЙ

*Мельник Л.М., к.політ.н., доцент,
Білоцерківський національний аграрний
Університет, м. Біла Церква*

Поняття «політична нація» та «етнічна нація» є поширеним предметом для дослідження у філософсько-політологічних наукових працях. Проте, незважаючи на це, все ж нема чіткої дефініції. Почнемо зі з'ясування поняття «нація». Так, у енциклопедії сучасної України нація визначена як спільність людей, об'єднаних, незалежно від їхнього етнічного походження, політичними інтересами, усвідомленням своєї спільності на певній території (землі) з певною державною організацією (суверенітетом), єдиним громадянством, юридичними правами та обов'язками. Цій спільноті характерна низка специфічних, притаманних саме їй ознак, а її члени виявляють почуття солідарності між собою [9]. У працях видатного українського мислителя Д. Донцова нація визначається як «скупчення мільйонів воля довкола спільного ідеалу... ідеалу панування певної етнічної групи над територією, яку вона одержала в спадщину по батьках і яку хоче передати своїм дітям» [2, с. 210], «те, що протиставляє себе географічно, історично і політично своїм сусідам» [3, с. 161], та як «група людей різних клас і національного походження, що замешкують спільну територію, зв'язаних спільними історичними традиціями» [4, с. 208]. Цікавим є визначення нації, як: «Історична соціоетнічна, політична, духовна спільнота людей з певною психологією, самосвідомістю, спільними територією, культурою, мовою, економічним життям; 2) сукупність громадян однієї держави» [8]. І.О. Кресіна під нацією розуміє спільність «людей незалежно від їхнього етнічного походження, об'єднаних політичними інтересами, усвідомленням своєї спільності на певній території (землі) з певною державною організацією (суверенітетом), єдиним громадянством, юридичними правами та обов'язками, культурою і традиціями» [6, с. 105]. Виходячи із визначень, у науковій літературі сформовано два розуміння нації: нація як етнічна спільнота, що поєднує в собі психологічні, культурологічні, історико-економічні антропологічні ознаки та нація як політична спільнота, яка об'єднує всіх громадян певної держави незалежно від їхніх культурних, мовних, етнічних ознак і соціального походження.

Якщо характеризувати поняття етнос (етнічна нація), то як і у вітчизняній так і в іноземній науковій практиці етнос фактично ототожнюється із поняттям «народ». Дефініція «етнос» (ethnos) має античне коріння і дослівно перекладається «негрек», «чужинець». Відомий німецький соціолог М. Вебер у праці «Економіка та суспільство: Очерк інтерпретативної соціології» до ознак етносу відносив схожість фізичного типу, подібність звичаїв [1]. Погодимося із В. Євтухом, який під етносом розуміє термін, що відтворює якісні характеристики людини або групи людей, пов'язані з їхнім етнічним походженням і які

виявляються у побуті, культурі, поведінці, й загалом у ментальності, підтверджуючи це походження та вирізняючи їх з-поміж інших [5, с. 104].

Націю як соціо-політичний феномен (політична нація) одним із перших європейських філософів-політологів почав розглядати вітчизняний мислитель В. Липинський. Мислитель вважав головним у формуванні нації відчуття людиною «територіального патріотизму» й солідарності з усіма постійними громадянами країни. У вступному слові до «Листів до братів-хліборобів» В. Липинський писав: «Нація для нас, — це всі мешканці даної Землі і всі громадяни даної Держави, а не «пролетаріят» і не мова, віра, плем'я» [7, с. 211]. Мислитель вважає, що любов до рідного краю, патріотизм – це і є головна ознака спільності, що називається у сучасному розумінню політичною нацією. Територія нації, на переконання В. Липинського, має окреслюватися етатистським принципом. «Патріотизм, у В. Липинського, - це свідомість своєї території, а не сама територія – лежить в основі буття і могутності держав» [7].

Таким чином, ознаки, які варто віднести до поняття етнічна нація (етнос) - це спільне походження, територія, релігія, культура, мова, расовий тип, психічний склад, світогляд, ментальність, культура тощо. Тобто генетичний фактор. А от політична нація - це спільнота громадян даної країни, які незалежно від етнічного походження визнають цю країну своєю, визнають її кордони, поважають закон.

Література

1. М. Вебер у праці «Економіка та суспільство: Очерк інтерпретативної соціології». URL: <https://mwwg-digital.badw.de/wirtschaft-und-gesellschaft/1>
2. Донцов Д. Націоналізм / Д. Донцов. Київ: ФОП Стебеляк, 2011. 256 с.
3. Донцов Д. Наша політична думка і стрілецьтво. *Календар "Червоної калини" на 1923 р.* Львів, 1922. с. 161
4. Донцов Д. Підстави нашої політики. Нью-Йорк, 1957. 220 с.
5. Євтух В. Б. Етнічність: енциклопедичний довідник; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, К.: Фенікс, 2012. 396 с.
6. Кресіна І. О. Нація. Юридична енциклопедія: [в 6-ти т.] / ред. кол.: Ю. С. Шемчушенко [та ін.]. Т. 4.: Н-П. К.: Укр. енцикл., 2002. 720 с.
7. Липинський В. Листи до братів-хліборобів: про ідею і організацію українського монархізму. *Липинський В. Повне зібрання творів, архів, студії* / за заг. ред. Я. Пеленського. Т. 6. К. І. К., Філадельфія, 1995. 472 с.
8. Політологія: навчальний посібник (для студентів усіх форм навчання) / Л. М. Мельник, І. А. Дужа, І. М. Грек. Біла Церква: БНАУ, 2022. 494 с.
9. Енциклопедія сучасної України: Електронний ресурс. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=71029

СУТНІСТЬ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ

*Марчук В.В., к.пед.н., доцент,
Білоцерківський національний аграрний
університет, м. Біла Церква
Хом'як О.А., к. сільськогосподарських н., доцент
Білоцерківський національний аграрний
університет, м. Біла Церква*

Важливість ціннісних орієнтацій як якості, утворення, властивості особистості зумовлена тим, що вони виявляються в усіх сферах життєдіяльності, постають критерієм оцінювання взаємодії з іншими членами соціуму, соціально

<i>Мельник Л.М.</i> ПОЛІТИЧНА ТА ЕТНІЧНА НАЦІЯ: АНАЛІЗ ДЕФІНІЦІЙ.....	148
<i>Марчук В.В., Хом'як О.А.</i> СУТНІСТЬ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ.....	149
<i>Молокова Н.О.</i> МОРАЛЬНИЙ ВИБІР ОСОБИСТОСТІ : ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ.....	152
<i>Грек І.М.</i> ПРОБЛЕМА ВІЙНИ В ПРАВОСЛАВ'І.....	155
<i>Дужа І.А., Мельник Л.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ АМЕРИКАНСЬКО-ЄГИПЕТСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ БЕЗПЕКИ.....	156